

НОВ ТОМ ОТ ПОРЕДИЦАТА „ФАУНА НА БЪЛГАРИЯ“

АЛЕКСИ ПОПОВ

Бешовски, В. 1994. Insecta, Odonata. – В: Фауна на България. Т. 23. С., БАН. 372 с.

Водните кончета са добре проучени във фаунистично и екологично отношение в България. Сведенията за разпространението на видовете у нас дължим на някои от първите български ентомолози (главно на П. Петков и Н. Неделчев) и особено на д-р Венелин Бешовски. Затова той се явява естественият интерпретатор на натрупваните досега познания.

За разлика от другите томове за насекомите от поредицата „Фауна на България“ в този са разработени както имагиналните им форми, така и ларвите, което безспорно повишава значението на монографията. Правилно подбрано е структурирането на тома с една обща и две специални части за отделните стадии от развитието на насекомите. При работата си с определителните таблици и описанията читателят е улеснен от подробното разглеждане и илюстриране на морфологията и от сравнителния преглед на наименованията на жилките и клетките на крилата. Зоогеографската характеристика и главите за биологичните и екологичните особености в общата част съдържат редица оригинални сведения.

Предимство на монографията е и критичният подход на автора към досегашните литературни данни за водните кончета у нас. В резултат на ревизията на съхранените в колекциите на Националния природонаучен музей публикувани материали 4 вида отпадат от списъка на българската фауна и от всичко 71 съобщени вида 64 се приемат за редовно срещащи се и 3 вида за случайни елементи. За сравнение бих посочил, че българските орнитолози неправилно считат всеки случаен гост за част от нашата фауна.

Определителните таблици са подробни и ясни. Те са илюстрирани с достатъчно голям брой грижливо изработени рисунки. От съществено значение е използването на оригинален български материал за повечето от тях. Сведенията за разпространението у нас са прецизирани с карти на всички установени находища на всички видове. Предлагането по този начин в сбит вид на цялата полезна хорологична информация за съжаление е твърде рядка практика във „Фауна на България“, а би трябвало да стане задължителна за всички томове от поредицата.

Бих посочил несъгласието си с автора относно включването в синонимните листи на литература върху разпространението им в други страни (напр. Schmidt, 1929; Conci, Nielsen, 1956 и др.) почти за всички видове, което затруднява отделянето на литературата за България, както и относно обременяването на литературния списък със съчиненията с първоописанията на видовете. Като пропуск мога да отбележа някои липсващи данни в синонимните листи. Пропуснати са например Ковачев (1905) и Неделков (1909, 1923) за *Calopteryx virgo* и *C. splendens*, Клапалек (1895) за *C. splendens*, Неделков (1923) за *Gomphus vulgatissimus*, Христович (1892) за *Libellula depressa*, Йоакимов (1899) за *Libellula quadrimaculata*.

Монографията на д-р Венелин Бешовски е първият съвременен обобщаващ труд върху водните кончета в България с пълно представяне на българските и вероятните видове. Поради това тя се приема като много полезна от зоологите и природолюбителите в нашата страна.